

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΟΙΗΤΩΝ

Η ΣΥΖΥΓΟΣ ΤΟΥ ΛΑΜΑΡΤΙΝΟΥ

Πώς πρωτογνωρίστηκαν στη Σαβοΐα. — Η μελαγχολία του Λαμαρτίνου. — Οι γκιοι τους. — Σύζυγος δεικ. Ιδανική, όνειρωδής — Εύτυχια, χαρές, δέξες, όνειρα. — Θάνατος, δυστυχότητα, θλίψεις, φτώχειες. — Το γήρας των δύο συζύγων. — Ο θάνατός της.

Μιά ημέρα ο Βερανζέρος είχε επισκεφθεί τον Σατωπριάν και τον άκουσε για μία στιγμή να λέη :

— Πέρασα τη ζωή μου γεμάτη ανία !

— Είναι επειδή άγαπήσατε τόσο λίγο τους άλλους, άπήνησε ο Βερανζέρος.

— Άχ ! αυτό είναι πολύ άληθινό, πρόσθεσε με πίκρα η Κα Σατωπριάν.

— Αυτή τη λέξη ποτέ η κ. Λαμαρτίνου δεν θά την έλεγε. Άγάπησε, άλλα και άγαπήθηκε.

Οι άρραβόνες του Αλφόνσου Λαμαρτίνου και της Μαρίας Άννας Μπίος άν και έτε έσθησαν με την πλέον άστική άπλότητα έν τους τους ήσαν γεμάτοι ποιήσι. Ο ποιητής την είχε συναντήσει για πρώτη φορά σ' ένα έρημικό περιπατο στη Σαβοΐα το 1819.

Ο Λαμαρτίνος ήταν τότε 28 χρόνων και είχε ήδη ύποφέρει πολλά. Γύρευε τη μοναξιά και γεμάτος από μελαγχολία, με την καρδιά ραϊσμένη ετριγυρισμένος τις όχθες της ίδιας λίμνης που λίγο καιρό πρωτίτερα περιπατούσε με την πολυαγαπημένη του Έλβια. (1) Γύρευε την παρηγοριά στην άγκαλιά της ίδιας εκείνης φρούσας που είχε λικνίσει την πεθαιμένη του άγάπη. Την ίδια έποχή η Μαρία Άννα Μπίος ταξίδευε. Ο πατέρας της είχε πεθάνει. Ήταν άγγλίσ και όπος όλης η Έγγλέζες τελλαινότανε για ταξείδια. Έπαιον μοναχοκόρη και είχε πάει στη Σαβοΐα με τη μητέρα της να έπισκευθή την ιστορικην εκείνην γωνία της, το Σαρπερού, όπου ο Ζάν-Ζακ Ρουσσώ έζησε μακρόντας άγροτιριαντάφυλλα σ'αυτό μονοπάτι.

Ένας φίλος του Λαμαρτίνου ο μαρκήσιος ντε Λαπιέρ έσύστησε το ποιητή στην κ-α Μπίος. Η νέα κόρη άγαπούσε πολύ την ποιήν και τους ποιητάς. Τά βράδια λοιπόν κάτω από τή λάμπα ο Λαμαρτίνος διάβαζε στίχους, κομμάτια από τις Meditations, άκόμη ανέκδοτες, τά όποια η Δις Μπίος άντέγραφε γρήγορα γρήγορα σ'αυτό άλκυμο της. Ήταν μία κόρη πολύ καθώς πρέπει και διαβασιμένη έβειρε έκτός από τ' άγγλικά, γαλλικά κ' ιταλικά, ήταν καλλιτέχνης, ζωγράφος, μουσικός και πολύ έπιτηδεία στη γλυπτική.

Σήμερα άκόμη σώζεται στη έκκλησία του άγιου Γερμανού του Ξεφρουά ένα μαρμαρίνο άγιασματάρι χαμομένο από έν-εινήν. Έχει ζωγραφισό ένάνω σέ πορσελίαν έπισκόδια από τή Γκραταέλλα, τά δύο παιδιά της, το Λαμαρτίνο έπάνω σέ άλογο στίς πολιτικές του δόξες. Έταν ήθικωτάτη και έξαιρετικά χαριτωμένη. Έχει πρόσωπο όμοιόδες, στεφανωμένο με μαστανά μαλλιά, μία μήτη μακρούα και λεπτή, ένα λαϊκό ντελικμάτο, ήταν ψηλόλιγνη με βαθύ το βλέμμα.

Χωρίς να εινε καλλονή—γράφει γ' αυτή η μητέρα του Λαμαρτίνου, η μέλλουσα πεθερά της—χωρίς να εινε μια καλλονή, χάρισμα συχνά μάλλον επικίνδυνο παρά χρήσιμο, εινε χαριστάτη, έχει ένα θαυμαστό σώμα, όφραια μαλλιά, μεγάλη άνάπτυξη, πολλά ταλέντα, κ' ένα άνώτερο πνεύμα.»

Ο Λαμαρτίνος γήγανε στη νέα κόρη σκεπτικός κ' αισθηματίας μαζί, με την νεότητά του, με το κλασικό του προφίλ, με τά ζωνά του μαλλιά, τις περασμένες του πίκρες και τή φήμη του που άρχιζε να γεννιέται.

Δέν ήθελε και πολύ για να τον έρωτευθή η νεαρά Μίς. Η μητέρα του Λαμαρτίνου είχε πληροφορηθεί για τις συναστροφές του γιουό της και ήταν εύτυχιμένη που τον έβλεπε λιγώτερο μελαγχολικό, άλλα ένα πράγμα που την άνησυχούσε, καθώς γράφει στο ήμερολόγιό της, εινε πως η κόρη ήταν προτεστάντις. Η κυρία Μπίος από το άλλο μέρος δεν έβλεπε καθόλου με καλό μάτι την άγάπη που γεννιότανε στην άρχη λεπτή και δειλή άλλα που κάθε μέρα γινότανε πιο βαθιά μεταξύ των δύο νέων, γ' αυτό έκανε τ' άδύνατα δυνατά να μην άφήνη μόνους τους δύο έρωτευμένους.

Άλλά η μητέρες δυο και να φροντίζουν για προσφυλίσεις οι έρωτευμένοι ζέρονταν πάντοτε να τις κοροιδεύουν. Υπήρχε στην Μαρκησία Λαπιέρ που φιλοξενούσε την Άγγλίδα με την κόρη της, ένας καλός νεογνότακος εσέρβης και θλιμμένος που περνούσε τις ήμέρας του μαζευόντας βότανα και κίνοντας συλλογή από πεταλούδες. Έχεις κ'ένα άλλο πάθος, έπαίξε με μανία φλάουτο. Με τή λεπτή

του ψυχή είχε μαντεύσει την άγάπη του ποιητού για την νεαρά Μίς κ' αυτό έκανε τά γεράματα του να μειώσυν. Συμφώνησαν λοιπόν κ' οι τρεις άναμεταξύ τους και κάθε φορά που η άστυχη κυρία Μπίος έβγαινε έξω, εκείνος έπαίξε γρήγορα γρήγορα ένα συννηθισμένο τραγούδι στο φλάουτο για να είδοποίηση τον Λαμαρτίνο για την άπουσία της «γάτας» ο όποιος έτρεχε άμέσως κοντά στη Μαρία Άννα ! Μ' όλα ταύτα η κυρία Μπίος δεν ήθελε ν' άκούση για γάμο και άπομάκρυνε γ' αυτό την κόρη της.

«Όλα τελείωσαν, γράφει στο ήμερολόγιό της η κυρία Λαμαρτίνου, ο Αλφόνσος έπέστρεψε — δηλαδή στο Μιγύ τον οικογενειακό σπίτι τους — η μητέρα της νεαρής Έγγλέζας την πήγε στο Τουρίνον για να την άπομακρυνή άπ' εκείνου που φαίνεται πως άγαπά. Μ' όλα ταύτα τά δύο παιδιά άλληλογραφούν που και που. Είναι πολύ λυπημένη.»

Ένας χρόνος πέρασε. Ένα βιβλίο εκδίδεται που άναστατώνει τον κόσμο εινε η Meditations και κάνει την κυρία Μπίος ν' άποφασίσω ! Το βιβλίο είχε μια τερασσία κ' ένθουσιώδη εύτυχία.

Ο γέρο Γαλλεϊφάνδος διαβίζοντας τις Meditations έκλαψε. Έγχαψε κάπου :

— Πέρασα μία δολόκληρη νύχτα διαβίζοντας. Η άπνία μου εινε μια κριτική. Δεν είμαι προφήτης — άλλα ύπάρχει εδώ μέσα ένας άνθρωπος.

Ο βασιλεύς ο ίδιος εινε συγχνημένος και όνομάζει το Λαμαρτινικό τρίτο γραμματέα στην πρεσβεία της Νεαπόλεως. Ο Λαμαρτινός εινε εύτυχιμένος, η πρώτη έκδοσις του άφησε κέρδος 1200 φράγκα και γράφει :

«Αν γείνω καλά (ήτο άρρωστος) θά στεφανώθω αυτό το χρόνο τή διδα Μπίος. Είνε δυνατή γυναίκα, εινε τέλεια.»

Ύστερα από λίγο η Μαρία — Άννα γίνεται καθολική κ' έτσι τίποτε πλέον δεν έμποδίζει την έννοσι τους. Το συμβόλαιο του γάμου των υπογράφηκε στο Σαίπερού στις 29 Μαΐου 1820. Η δις Μπίος έπερνε προκίμα 250.000 φρ. και το εισόδημα ενός ποσού 400.000 φρ. Ο Λαμαρτίνος έπερνε μία πτηματική περιουσία σχεδόν ίδια. Ο γάμος έγινε στις 6 Ιουνίου.

Η νεαρά γυναίκα, γράφει η πεθερά της, ήταν ντυμένη με όλη την εδέρπεια που τις ταίριαζε.

Φορούσε ένα πολύ όμορφο φόρεμα από κεντημένη μουσελίνα, κ' ένα πέλο από δαντέλλα που την έσκέπαζε δολόκληρη. Ήταν άδύνατο κανείς να βρή μια ωραιότερη όπτασία.»

Ύστερα από το γάμο τους ταξίδεψαν στην Ίταλία, σ' αυτή της γη της τέχνης που τραβούσε και τους δύο τους.

Ήσαν εύτυχιμένοι.

Η γυναίκα μου, γράφει ο Λαμαρτίνος στους φίλους του, εινε η πιο τέλεια γυναίκα. Άγαπιόμαστε και δεν ξεροουμε τί θά πη άνια. Προσπαθώ να την κάνω χαρούμενη κ' εύτυχιμένη. Λατρεύομαστε.»

Παιδάκια γεννιόταν, ένας γιός πρώτα ο Άλφόνσος, πον βαφτίστηκε στον Άγιο Πέτρο της Ρώμης, ύστερα μία κόρη, η Τζουίλια.

Ήταν η εύτυχια ! Ο γιός όμως γεννήθηκε πολύ άδύνατος κ' έμελλε γρήγορα να πεθάνη. Ήλθε η πρώτη τους λύπη. Ύστερα από λίγο άλλες πιο σκληρές και πιο άγριες ξεσπασαν ένάνω τους. Ο δυστυχισμένος πατέρας παρηγοριότανε διαβάζοντας τον Πλάτωνα και γράφοντας το «Θάνατο του Σοκράτους» Η γυναίκα του με δάκρυα σ'α μάτια, είχε τή δύναμη να τον βοηθήση ψάχνοντας μέσα σ'α έλληνικά συγγράματα.

Η μεγαλοφυία του πατέρα της έδινε δύναμη. Η άγάπη τους παρηγορούσε για το θάνατο. Η κυρία Λαμαρτίνου ύπηρεζε πολύτιμες για τον άντρα της συμμερίστηκε χαρές και λύπες που ύπηρεσαν τραγικές για τον τραγοιδιστή του Ζοσελέν. Τον βοηθούε δ-αν γράφει. «Όταν ο Λαμαρτίνος έγραψε το τέλος του Τούλαιν Χάροντ,αυτή μετέφρασε για κείνον τον Μπάϊρον.

Τη έποχή εκείνη εταν άπογορευμένους και τον παρηγορεί. «Αθλία ζωή, γράφει κάπου, από παντού στενοχωρίες, άποτυχίες από όλους και από όλα, έκτός από τή γυναίκα μου που εινε πάντα σ'ε όλα της τέλεια.»

Παρηγοριόταντι όμως για το χαμό του παιδιού τους, ξαναφεύγουν για την Ίταλία, όπου ο Λαμαρτίνος όνομάστηκε γραμματεύς στην πρεσβεία της Φλωρεντίας.

Η πεθερά δεν παύει να έξυμνει τή νύφη της. «Η γυναίκα του, γράφει, γίνεται μέρα με την ήμερα τελειώτερη, εκέρδισε πολύ με τά ταξείδια, ζωγραφίζει θαυμάσια. Μάς έφερε

Η κυρία Λαμαρτίνου

(1) Σημ. «Όλοι θά γνωρίζουν το εικόλιον του Λαμαρτίνου με την Έλβια» Charles, μια κροσλή, σ'έναν ένός φυσικού. Η Έλβια έγκρατέλαφε το Λαμαρτινο στο κορμόφωτα της άγάπης του πεθαιμένου μακρούα του φυσικού. Αυτό το δυστύχημα έπληρώσε πολύ ψυχικά και σωματικά το Λαμαρτινο.

χαριτωμένα ταμπλό μεταξύ και κάτι θαυμάσια πορτραίτα της Τζούλιας».

Και ξαναρχίζουν πάλι τα χαρούμενα χρόνια. Ο Λαμαρτίνος γεμίζει τη γυναίκα τον δάρα. Σε κάποιο σημειωματάριο του έχουν βρή τον ακόλουθο λογαριασμό :

«Μιά θαυμάσια γούνα, ένα βελούδινο παλτό, δεν ξέρω κι' εγώ πόσα μεταξωτά της Κίνας, μία ξέσαια όρμηα από ποπλί, μία μέγρετα, σκουφάκια νταντελένια, παπούτσια, και μιά όμορφη άμαξα. Είμαι χαμένος!».

Ένα καινούργιο δυστύχημα έρχεται όμως να κτυπήσει τον ποιητή. Η μητέρα του πεθαίνει με τον τραγικότερο τρόπο. Έκασκε μέσα στο μάκνιο της. Ήταν μιά βαθιά λύπη και γιά το γυίο και γιά τη γυναίκα του. Ατύες η δυο μεγάλες ψυχές είχαν καταλάβει η μιά την άλλη και ήσαν δεμένες με τον ίδιο σκοπό, να κάνουν ευτυχισμένο το Λαμαρτίνο.

Και η ζωή σαν καταράκτης κυλάει. Έρχεται η επανάστασις του 1830 και η πόρτες της Ακαδημίας ανοίγουν γιά το μεγάλο άνδρα. Η δόξα του βοά! Άλλά α! αυτοί οι όλοιμοι ποιητά πριν απ' όλα εινε άνθρωποι και η ζωή τους συχνά δεν εινε παρά ένας δρόμος γεμάτος φέρετρα, η χαρά εινε πλεγμένη με τάφους. Ύστερα από το γυίο, τη μητέρα, ο θάνατος θέλει να πάρη και την κόρη.

Η Τζούλια υποφέρει. Γιά το άδύνατο σωματάκι της χρειάζεται ένας άερας πιά καθαρός ένας λαμπερός ήλιος. Και φεύγουν γιά τη μυστηριώδη άνατολή, όπου το βράδυ οι Άραβες λένε παραξένες ιστορίες κάτω από τις σκηνές τους. Νοικιάζουν ένα ωραίο βαπόρι την Άλκιστη και φεύγουν γιά το Μπερούσι.

Το βράδυ μέσα στο βαπόρι, κάτω από τα άστέρια, ο πατέρας κάνει τά ωραίατερα ποιητά γιά τη γυναίκα του και γιά την κόρη του.

Στο Μπερούσι αρχίζει να έμπνεεται γιά τη Τζούλια τα πιο φανταστικά διηγήματα. Η Κα Λαμαρτίνος την ντυνει σαν κοριτσάκι του τόπου και την ζωγραφίζει τους τοίχους της κάμαρας της. Οι Άραβες έρχονται και προσφέρουν δώρα στο μεγάλο άνδρα που τον όνομάζουν Έμρη Φρτζζί.

Άλλά ο άνεμος του χειμώνα έμελλε να συντρίψει το παιδί. Η Τζούλια απέθανε. Την βαλάσαναν με άρώματα άλλης και κάκτου, και γεννησάρον όλοιμένοι έφύλαγαν την νεκρική της κλίνη.

Και όταν η κ. Λαμαρτίνος επήγε να έπισκεφθί το Γολγοθά, έφερε και αυτή επί των ώμων το σταυρό του μαρτυρίου!

Η πίστις και η έλπίς προς την αλιονότητα παρηγόρησε και τους δυο. Ξαναγύρισαν στο έρημο Μιγύ, εκεί που τα παιδιά τους είχαν ήρσει, εκεί που κάπου σε καμιά γωνία μπορούσε να βρεθί κανένα ξεχασμένο παιχνιδάκι. Μιά καινούργια ζωή αρχίζει και γιά τους δυο. Πρώτα ήλθε η μεγάλη δόξα, ύστερα η στενοχωρία. «Ο Ζοσελέν» εκδίδεται και ο Λαμαρτίνος τον άφιερώνει στη γυναίκα του.

Είς το έξηξ η κ. Λαμαρτίνου θά εινε μόνο σύζυγος, τα γλυκά χρέη της μητέρας δεν θά την άνησυχούσαν. Παρακολουθεί την πολιτική ζωή του άνδρος της με καρδιολογία, τον περιποιείται, τον ξεκουράζει. Φροντίζει και γιά τους φτωχούς, έχει πολλές οικογένειες που συντηρεί Ινκόγνωστο με ψεύτικο όνομα ως κυρία Ντυμόν.

Η ζωή έχει όμως και βαθιές άδικίες, και η πολιτική άπροσδοκία γυριόματα.

Ο άνδρας που ένας δολόκληρος λαός ξεητωκράυαζε, βλέπει την λαϊκότητά του να σβήνει και η κυρία Ντυμόν που παρηγοούσε τους δυστυχισμένους έμελλε με τη σειρά της να γνωρίση μέρες άπελπίστας, κι, άς ποτέ η λέξη, άθλιότητος. Είς το διάστημα λίγων χρόνων βλέπομε το νοικοκυριό του Λαμαρτίνου να υποφέρει μέσα στη στενοχωρία και να πιέζεται κάτω από το θανάσιμο βάρος των χρεών.

Η κυρία Λαμαρτίνου δίνει όλη της την περιουσία, και δεν άνασενάζη διόλου γιά την καταστροφή της. Ούτε ένα παράπονο. Ύποφέρει μ' όλα ταύτα, δεν έχει όπας ο ποιητής τη λύρα του. Όλα εινε άποτελέσματα των μεγάλων των έξόδων, του ταξειδιού τους στην Άνατολή, της πολιτικής, της γενναιοδορίας και των δυο. Δεν υπάχει τίποτα πιά θλιβερό και πιά τραγικό από τα τελευταία χρόνια του Λαμαρτίνου και από τα δάκρυα του μεγάλου, γερασμένου πιά, άνδρος. Γράφει, γράφει, άτέλειωτα γιά να πληρώση τους χρεώστας που μαζεύονται στην πόρτα του φωνάζοντας: Πληρώσε μας.

Πολύον και το άγαπημένο τους Μιγύ η κυρία Λαμαρτίνου άναγκάζεται γιά να έξοικονομήση λίγα λεπτά να πούληση το χειρόγραφο του «Ζοσελέν».

Τα χρόνια περνούν τα τελευταία τους εινε ακόμη πιά θλιβερά, η γυναίκα του ποιητή εινε άρρωστη, ο βήμας σιγίει το στήθος της και όμως έχει τη δύναμη και κάθε πρωί πηγαίνει στη λειτουργία γιά να προσευχηθί γιά εκείνον. Εινε 72 χρονών. Στο γυριόμο ξαναπέφτει στο κρεβάτι της, κι' εκεί μαζεύοντας βήλια, χειρόγραφα, χαριτά έργάζεται γιά τον Λαμαρτίνο ο οποίος γράφει άτέλειωτα μ' όλον που έχει συντρίβη από την κόουσις.

Το τέλος της ζωής, το βράδυ αυτού του ζευγαριού εινε πολύ θλιβερό. Είχαν και οι δυο γνωρίσει τη μέθη της δόξας και του πλούτου, και τά τώρα που δεν τους μένει τίποτα από το θριαμβευτικό παρελθόν, ο θόρμος των ζητωκραυγών έσβυσε, δεν υπάχουν πιά παρά δυο όντα κάτωπρα που άγαπιούσαν και που εργάζονταν κάτω από μιά φτωχική λάμπα όλος τον καιρό της νεότητος των όπου κάτω από το άσθηρό βλέμμα της κυρίας Μίρης άπήγγειλαν ποιήματα. Ο ένας προσκαθεί να κούρη την λύπη από τον άλλο. Η κυρία Λαμαρτίνου ύπρησε θαυμάσια σά τελευταία τους χρόνια. Έρχεται όμως και η σκληρή άρρώστια. Ο Λαμαρτίνος έχει ρευματισμούς, εινε καρφομένος στο κρεβάτι του και δεν μπορεί πιά να γράψη, κι' έκεινη επίσης εινε πολύ βαρειά, εινε ένα κουβαράκι

== ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ ==

Ένας διευθυντής Πρακτορείου συνεισέκων στην Άμερικνήν κατεβιάσθη, κατόπιν σχετικής μνήσεως, να πληρώση στην πελάτιδά του μίς Νόουζ άποζημιώσιν 300,000 δραχμών γατι της όποσχηθήκε γαμβρόν και κατόπιν την έξητάσθησ! ...

***

Έκ των Προσθπουργών που έμειναν πολλά χρόνια στην άρχη ήταν μεταξύ των πρώτων και ο Βρυτιάνο της Ρουμανίας. Έπειτα ο Τίτσας, έπειτα ο Τρικούπης, έπειτα ο Κρίσπης.

***

Είς τά δειπνα, των όποιων οι συνδαιτημόνες εινε της σχολής της άποχής (δηλαδή δεν πίνουν), αντί σαμπάνιας και άλλων κρυών, προσφέρεται λεμονάδα και παγωμένο σιρόπι.

***

Ο διευθυντής μεγάλου παρεθναγωγείου έν Νέφ Υόρκη, παρετήρησεν ότι τα έννέα δέκατα των κοριτσιών εις ηλικίαν 16 ή 17 έτων έχουν ανάστημα μεγαλύτερον και εινε εύστοτερα από τας μητέρας των. Το άποδίδει δε τουτο εις τας όδοιορίας και τά έν υπαίθρφ παιγνίδια.

***

Έκτός της τελευταίας μεταπολεμικής μεταβολής το κλίμα μιας ύπστη, όπως έπιμένουν οι ειδικοί, και μίαν άλλην από έτών, όταν δηλαδή έκόπηκε ο ισθμός του Σουέξ. Έκτοτε οι χειμώνες εινε κάπως βαρύτεροι.

***

Ένας λοχίας των ούλόγων στο Πότσδαμ κατεβιάσθη εις δεσμά πολλών έτών, γατι, όταν ήθελε να τιμορήση κανένα από τους κατωτέρους του διάταξε όλην την διμοιρίαν να διέλθη πρό αούτου και να τον φτύση στο πρόσωπο.

***

Ένας εγγάτης στην Βαλτερόμονδη της Όλλανδίας εδήλωσεν εσάτως γέννη τον διεκοτον του εικοστού έννάτου τέκνου του!!! Ο μοναδικός αούτος πατέρας ελεχ ως τώρα τρεις γυναίκες. Με την πρώτη γυναίκα του έκαμε έπτά τέκνα, με την δευτερη έννέα και με την σημερινή του δεκατρία! Εινε δε μόνον 65 έτών! ...

***

Κατά το παρελθόν έτος παρεδύθησαν στην άστυνομία του Λονδίνου ήλκια εκατό πορτοφύλια, τά όποια οι ξεχασμένοι ιδιοκτήται των άφησαν έντός των δημοσίων άμαξών, οι δε εύσυνειδητοι άμαξήλαται έσπευσαν να τά αποδώσουν στην άρχην.

Έκ των πορτοφυλίων αούτων 280 περιεχαν από 30 έως 150 δραχμάς, 47 από εκατόν πενήντα έως 300 δραχμάς και 12 από το τριακοσίς έως 1,600 δραχμάς και τά ύπολοιπα ποσά πλέον σεβαστά, πλην έλαχίστων που ήσαν έντελως άδειανά.

***

Το βακτηριόδιον της ίνφλουέντζας, το όποιον δεν εινε παρά ένας έλεεινός διπλόκοκκος, άνεκαλύφθη πρό 35-40 έτών υπό του Βερολινέζου Χημικού του Ύνστιτούτου Ύγιεινής Προσκόουτες.

Ο Συλλέκτης

πιά από τους πόρους, Εινε και οι δύο κλεισμένοι στις μικρές τους καμαρούλες, ένας διαδρομικός τους χωρίζει και δεν μπορούν να βλέπονται πιά. Πού και πού λένε δυο λόγια. Ο Λαμαρτίνος δεν μπορεί να πιά να την διη, τά πόδια του δεν τον βαστούν πιά, αλλά άνάμεσα από την πόρτα άκουει τά άνεστενάγματα έκεινης που άγωνιά!

Έξω εινε Μάγς, με λουλουδία στα κλαδιά, και πουλιά στα δένδρα. Μέσα εινε ο άργος θάνατος! Αύτά τα δυο όντα που δεν χωριζήκανε ποτέ ούτε στη χαρά, ούτε στη θλίψη εινε μαζί τόσο κοντά και τόσο μακριά, τη στιγμή του θανάτου! Μέσα στο παραλήρημα η κ. Λαμαρτίνου δεν σκέπτεται παρά εκείνον, τον άνδρα της, τον ποιητή της, θέλει να σηκωθί να τρέξη, να τον περιποιηθί, να τον γαριέψη, άνασκαπένται στο κρεβάτι της φωνάζοντας.

— Ο Άλφόνσος με φωνάζει! Είμαι βέβαια. Άφιστε με να πάω! Με φωνάζει!

Ο άββας Ντέγκερο έρχεται και της φέρνει τά άγια μυστήρια. Άπέθανε την 21 Μαΐου 1863. Ο Λαμαρτίνος δεν μπόρεσε ν' άκολουθήση το φέρετρό της. Την μεταφέρανε στο άγαπημένο Μασόν ν' άναπαυθί κοντά στα παιδιά της. Της έκαναν μιά κηδεία μοναδική, άνταξίαν της γυναικός που υπήρξε στη ζωή της. Στο σταθμό υπάλληλοι, ένα πλήθος από εγγάτες με δάκρυα, φτωχοί που τους είχε έπισκεφθεί, παρηγορήση, άνακουσίση. Στην μικρού γαριμπί του δρόμου πρός το νεκροσταφείο γονατίσκειν χωρικοί έκαναν ένα φράκτι, η καμπίνας των έκκλησιών χτυπούσαν όλες μαζί πένθια, στο Μονού στο Σάν-Σοζές, στο Μιγύ, σε όλα τα χωριά έκαναν λειτουργίες γιά την άνάπασι της ψυχής της. Παντού η πομπή σταματούσε και την έφραναν να λουλούδια. Κορίτσια με άναμμένα κεριά άκολουθούσε το φέρετρό της κυρίας Λαμαρτίνου που χωριχοί το έφραναν στους ώμους των. Και όλος όκόσμος έκλαιγε γατι ήταν μιά άγία.

Μετάφρ. Ποέτα